

Konsensuslepe 2025 allkirjastajad ja ühinenud osapooled. FOTO: ANDRAS KRALLA

Konsensuslepe – mis, kellele ja miks?

Karin Kalda
laboratooriumi
juhtiv bioanalüütik
SA Põhja-Eesti
Regionaalhaigla

Konsensuslepe on ministeeriumide, kõrgkoolide ja erialaliitude vaheline kokkulepe, mis suunab tervishoiutöötajate koolitusvajadust lähtuvalt tööturu reaalsest vajadusest.

Konsensusleppeid on seni sõlmitud kahel korral. Esimene (2017) oli tööjõupuuduse leevendamiseks õenduses, et stabiliseerida tervishoiutöötajate koolitamine. Tollal lepitati kokku 600 õppekohta õdedele ning esmakordselt ühine põhimõte, et vastuvõtut ei tohi langeda alla kriitilise miinimumi. Teine lepe (2022) COVID-19 pandeemia ja tööjõukriisi tingimustes kujundatuna keskendus süsteemi hoidmisele, kuid fookusesse toodi esmakordselt ka praktikajuhendamise rahastamine. Õdede vastuvõttu tõsteti 700 kohani aastas, bioanalüütikutele, radioloogiatehnikutele, füsioterapeutidele jäi jagamiseks õppeaastal 2022/23 78 kohta, 2023/24 102 kohta, 2024/25 122 kohta ning 2025/26 102 kohta.

Eelmise aasta lõpus (18.12.2025) sõlmiti Sotsiaalministeeriumi, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning kõrgkoolide ja erialaliitude vahel juba kolmas tervishoiu kõrghariduse konsensuslepe. Lepe kehtib aastani 2030. Selle eesmärk on tagada, et Eesti tervishoiusüsteemi tuleb juurde järjepidevalt piisav arv spetsialiste, kellel on tugev teoreetiline baas ja kõrgetasemeline

ettevalmistus ja arendusoskused, et tagada kvaliteetne tervishoiuteenus ja ennetus ning vastata ühiskonna tulevastele vajadustele. Lepe kinnitab, et Sotsiaalministeerium tagab praktikakohtadele juhendamistasude maksmise valitsemisala eelarvest, sellega võtab riik püsiva kohustuse rahastada konsensuslepe alusel õdede praktikajuhendamist riigieelarvest.

Mida toob konsensuslepe bioanalüütikutele?

Bioanalüütikud, radioloogiatehnikud ja füsioterapeutid jagavad ka värske konsensuslepe raames vastuvõtukohti ning nende jaotamine kuulub Tartu Tervishoiu Kõrgkooli pädevusalasse. Vastuvõtukohti erialadele jagamiseks on aastani 2030 läbivalt 120 õppeaasta kohta. Praktikabaaside mõistes tähendab see õppekavade üliõpilastele praktikakohade ning kvalifitseeritud juhendajate olemasolu tagamist, see eesmärk ei ole kergete killast, arvestades nt Põhja regionis ja väikehaiglates rüsumat bioanalüütikute puudust.

Praktikabaasid peavad koostöös Sotsiaalministeeriumi ja kõrgkoolidega

tegema kokkulepped praktika kvaliteedi tagamiseks ja järgima ühiselt kokkulepitud nõudeid praktikate rahastamise ja korralduse osas.

Konsensuslepele kirjutasid alla Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Tartu ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, Eesti Haiglate Liit, Eesti Perearstide Selts, Eesti Kiirabi Liit, Eesti Eratervishoiuasutuste Liit. Leppega ühinesid Eesti Õdede Liit, Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliit, Eesti Tegevusterapeutide Liit, Eesti Farmaatseutide Liit, Eesti Bioanalüütikute Ühing, Eesti Füsioterapeutide Liit, Eesti Radioloogiatehnikute Ühing. Suur erialaliitude kaasamine oli samuti esmakordne, kuna varasemalt (2022) piirduti Eesti Haiglate Liidu, Eesti Perearstide Seltsi, Eesti Kiirabi Liidu ja Eesti Eratervishoiuasutuste Liiduga ning ühinevate osapooltena Eesti Õdede Liidu ja Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliiduga.

Osapoolte ühisel koostööl suurendatakse tervisevaldkonna spetsialistide hulka Eesti tervishoiusüsteemis. Lepingu täitmist hinnatakse Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel kord aastas. 🌟